

प्रागिदं वचनं प्रोक्तमतः प्राग्वचनं विदुः । व्यवहारस्य चाख्यानाञ्चवहार इहोच्यते ।
 दण्डे त्रिवर्गः सततं सुप्रणीते प्रवर्त्तते । दैवं हि परमो दण्डो रूपतोऽग्निरिवोत्थितः ।
 नीलोत्पलदलश्यामश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्भुजः । अष्टपान्नैकनयनः शङ्खकर्णोऽङ्घ्रोरामवान् ।
 जटी द्विजिह्वस्ताम्रास्यो मृगराजतनुच्छदः । एतद्रूपं विभक्त्युगं दण्डो नित्यं दुराधरः ।
 असिर्द्वनुर्गदा शक्तिस्त्रिशूलं मुद्गरः शरः । मुषलं परशुश्चक्रं पाशो दण्डिर्द्वितीमराः ।
 सर्वप्रहरणीयानि सन्ति यानि ह कानिचित् । दण्ड एव स सर्वात्मा लोके चरति मूर्त्तिमान् ।
 भिन्दन् किन्दन् रुजन् कृन्तन् दारयन् पाटयन्तथा । घातयन्नभिधावंश्च दण्ड एव चरत्युत ।
 असिर्विशसने धर्मस्तीक्ष्णवर्मा दुराधरः । श्रीगर्भो विजयः शास्ता व्यवहारः सनातनः ।
 शास्त्रं ब्राह्मणमन्त्राश्च शास्ता प्राग्वदताम्बर । धर्मपालोऽचरो देवः सत्यगो नित्यगोऽयजः ।
 असङ्गो रुद्रतनयो मनुज्यैष्ठः शिवङ्करः । नामान्येतानि दण्डस्य कीर्त्तितानि युधिष्ठिर ।
 दण्डो हि भगवान् विष्णुर्दण्डो नारायणः प्रभुः । शशद्रूपं महद्भिन्नमहापुरुष उच्यते ।
 तथोक्ता ब्रह्मकन्येति लक्ष्मोर्वृत्तिः सरस्वती । दण्डनीतिर्जगद्भ्रात्री दण्डो हि बज्रविग्रहः ।
 अर्थानर्थौ सुखं दुःखं धर्माधर्मौ बलाबले । दौर्भाग्यं भागधेयश्च पुण्यापुण्ये गुणगुणौ ।
 कामाकामावृतुर्मासः शर्वरी दिवसः क्षणः । अप्रमादः प्रमादश्च हर्षक्रोधौ शमो दमः ।
 दैवं पुरुषकारश्च मोक्षामोक्षौ भयाभये । हिंसाहिंसे तपो यज्ञः संयमोऽथविषाविषं ।
 अन्तश्चादिश्च मध्यश्च कृत्यानाञ्च प्रपञ्चनं । मदः प्रमादो दर्पश्च दम्भो धैर्यं नयानयौ ।
 अशक्तिः शक्तिरित्येवं मानस्तम्भौ व्ययाव्ययौ । विनयश्च विसर्गश्च कालाकालौ च भारत ।
 अनृतं ज्ञानिता सत्यं श्रद्धाश्रद्धे तथैव च । क्लृप्ता व्यवसायश्च लाभालाभौ जयाजयौ ।
 तीक्ष्णता मृदुता मृत्युरागमानागमौ तथा । विरोधश्चाविरोधश्च कार्याकार्ये बलाबले ।
 असूया चनासूया च धर्माधर्मौ तथैव च । अपत्रपानपत्रपे ह्रीश्च सम्पद्विपत्पदं ।
 तेजः कर्माणि पाण्डित्यं वाक् शक्तिस्तत्त्वबुद्धिता । एवं दण्डस्य कौरव्य लोकेऽस्मिन् बजरूपता ।
 नस्याद्यदीह दण्डो वै प्रमथेयुः परस्परं । भयाद्दण्डस्य नान्योन्यं घ्नन्ति चैव युधिष्ठिर ।
 दण्डेन रक्ष्यमाणा हि राजन्नहरहः प्रजाः । राजानं वर्द्धयन्तीह तस्माद्दण्डः परायणं ।
 व्यवस्थापयति क्षिप्रमिमं लोकं नरेश्वर । सत्ये व्यवस्थिता धर्मो ब्राह्मणेष्ववतिष्ठते ।
 धर्मयुक्ता द्विजश्रेष्ठा देवयुक्ता भवन्ति च । बभूव यज्ञो वेदेभ्यो यज्ञः प्रीणाति देवताः ।
 प्रीताश्च देवता नित्यमिन्द्रे परिवदन्त्यपि । अन्नं ददाति शक्रश्चाप्यनुगृह्णन्निमाः प्रजाः ।
 प्राणाश्च सर्वभूतानां नित्यमन्ने प्रतिष्ठिताः । तस्मात् प्रजाः प्रतिष्ठन्ते दण्डो जागर्त्ति तासु च ।
 एवंप्रयोजनश्चैव दण्डः क्षत्रियतां गतः । रक्षन् प्रजाः स जागर्त्ति नित्यं स्ववहितोऽचरः ।
 ईश्वरः पुरुषः प्राणः सत्त्वं चित्तं प्रजापतिः । भूतात्मा जीव इत्येवं नामभिः प्रोच्यतेऽष्टभिः ।
 अददद्दण्डमेवास्मै भुवमैश्वर्यमेव च । बलेन यस्य संयुक्तः सदा पञ्चविधात्मकः ।